



24. kongres nemocničních lékárníků

6.–7. listopadu 2020

Sekce nemocničních lékárníků ČFS

pořádá

24. KONGRES NEMOCNIČNÍCH LÉKÁRNÍKŮ

6.–7. listopadu 2020

Online virtuální kongres

SBORNÍK ABSTRAKTŮ

www.kongresnemlek.cz



**Sborník abstraktů přednášek
24. kongresu nemocničních lékárníků**

6. a 7. listopadu 2020

Název: Sborník abstraktů přednášek 24. kongresu nemocničních lékárníků

Vydavatel: Česká farmaceutická společnost ČLS JEP

Editor: PharmDr. Marek Lžičář

Autor: kolektiv autorů

Místo vydání: Praha

Měsíc a rok vydání: listopad 2020

Vydání: první

Copyright © ČFS ČLS JEP

ISBN 978-80-906647-4-6 (CD-ROM)



BLOK VI. – ONKOLOGICKÁ FARMACIE – TERAPIE ONKOLOGICKÝCH ONEMOCNĚNÍ

Používání dezinfekcí v nemocnicích ČR – jaký mají vliv na změny v kontaminaci cytostatiky?

Luďěk Bláha¹, Lenka Doležalová², Šárka Kozáková³, Jan Kuta¹, Lucie Bláhová¹

¹RECETOX, Přírodovědecká fakulta MU, Brno

²Ústavní lékárna Masarykova onkologického ústavu, Brno

³Nemocniční lékárna Fakultní nemocnice, Brno

V nemocnicích v ČR jsou rutinně používány různé dezinfekční plány k odstranění kontaminace patogenními mikroorganismy. Případný vliv používaných dezinfekcí na osud cytotoxických látek (CL), která často kontaminují prostory nemocnic a představují významná zdravotní rizika pro zaměstnance však nebyl dosud systematicky studován. Cílem naší studie je popsat detailně změny hladin běžně se vyskytujících cytostatik na nejvíce kontaminovaných místech (podlahy na stacionářích) po opakované aplikaci dezinfekčních prostředků. Studie byla prováděna na Masarykově onkologickém ústavu, hladiny cytostatik byly studovány po rutinním úklidu podlah na stacionářích, kde byly ve vysoké koncentraci nalezeny cyklofosamid (počáteční průměrná kontaminace CP 300 pg/cm²), paklitaxel (PX, 1000 pg/cm²), fluorouracil (FU, 400 pg/cm²), irinotecan (IRI, 150 pg/cm²) a platina (100 pg/cm²). Opakované analýzy byly následně provedeny po aplikaci deseti vybraných dezinfekcí s různými aktivními složkami, které jsou nejčastěji používány v ČR. Nejlépe docházelo ke snížení původní kontaminace u FU, PX, IRI a Pt a účinné byly téměř všechny studované dezinfekční prostředky. Naopak odstranění CP bylo obecně obtížné i po opakovaném použití dezinfekčních prostředků. Dezinfekce obsahující aktivní chlor byly nejúčinnější při odstranění kontaminace již po první aplikaci, relativně účinné byly také dezinfekce obsahující peroxidy. Problematické se zdá být použití dezinfekcí na bázi alkoholů, které uvolňují starou kontaminaci, která se dříve akumulovala v povrchové ochranné vrstvě podlahy (voskování). Získané výsledky podpořené z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR reg. č. NV18-09-00188 by měly sloužit nemocničním hygienikům při vytváření dezinfekčních plánů tak, aby současně s omezováním patogenů byly zohledněny i další rizika – včetně přítomnosti karcinogenních či jinak nebezpečných léčiv v nemocničním prostředí.

Klíčová slova: cytostatika, dezinfekční prostředky, kontaminace, podlahy na stacionářích



Pilotní monitoring reziduí cytostatik v domácnostech onkologických pacientů

Lenka Doležalová¹, Lucie Bláhová², Šárka Kozáková³, Jan Kuta², Luděk Bláha²

¹Ústavní lékárna Masarykova onkologického ústavu, Brno

²RECETOX, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno

³Nemocniční lékárna Fakultní nemocnice, Brno

V tomto příspěvku se pokoušíme odpovědět na otázku „Jak moc je pacient podstupující chemoterapii (ne)bezpečný z hlediska vylučování reziduí cytostatik svému okolí, členům domácnosti, malým dětem, starým lidem?“ Je to otázka, která často zaznívá také z úst našich pacientů či jejich rodinných příslušníků. V rámci České republiky máme možnost díky grantovému projektu AZV MZ ČR číslo NV18-09-00188 reálně vzorkovat a analyticky studovat, jak to v domácnostech onkologických pacientů s kontaminací cytostatik opravdu je.

Na konci srpna 2019 se podařilo získat souhlas s provedením monitoringu u první pacientky s diagnózou invazivního karcinomu prsu. Po parciální mastektomii u ní byla indikována adjuvantní chemoterapie na bázi antracyklinů v kombinaci s cyklofosfamidem (4x AC v třítydenním režimu) a taxanů (12x paclitaxel v týdenním režimu). U této pacientky byly získány kontrolní stěry na úroveň kontaminace ještě před zahájením léčby. Poté následovaly odběry 3. den po aplikaci 1. cyklu režimu AC, dále 3. den po aplikaci 2. cyklu AC, 3. den po aplikaci 2. cyklu paclitaxelu a na závěr kontrolní stěry půl roku po ukončení chemoterapeutické léčby. Získané praktické zkušenosti s výběrem vhodných vzorkovacích míst a dále výsledky z této pilotní studie, která popsala hladiny cytostatik v domácnosti pacienta (prostory kuchyně, pracovní stůl, podlahy a další) v průběhu léčby chemoterapeutiky budou detailně představeny v příspěvku. Diskutovány budou také související praktické dopady tohoto výzkumu, zejm. příprava informačního letáku určeného pro pacienty a jejich domácnosti.

Klíčová slova: cytostatika, kontaminace, monitoring domácností, chemoterapie